

**UCHWAŁA NR XLVIII/442/2024
RADY GMINY MIEDZICHOWO**

z dnia 19 marca 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miedzichowo na lata 2024 – 2028.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /tj. Dz. U. z 2023r. poz.40 ze zm./, oraz art. 6 ust.2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2015r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej /tj. Dz.U. z 2021r. poz. 1249 ze zm./, Rada Gminy Miedzichowie uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miedzichowo na lata 2024 – 2028, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miedzichowo.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Kolecki

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE MIEDZICHOWO
NA LATA 2024 - 2028**

Spis treści:

Wstęp

I. Podstawy prawne

II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1. Definicje przemocy
2. Rodzaje przemocy, formy i cykle

III. Diagnoza do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028.

1. Sytuacja demograficzna
2. Pomoc społeczna
3. Policja
4. Oświata
5. Kurator Sadowy
6. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych
7. Procedura „Niebieskie Karty”
8. Profilaktyka i przeciwdziałania przemocy
9. Wnioski

IV. Cele Programu

V. Adresaci

VI. Realizatorzy Programu

VII. Monitorowanie Programu

VIII. Finansowanie Programu

WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż rodzina jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa.

Kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wywiskiem i demoralizacją.

Rodzina to pojęcie bliskie każdemu człowiekowi. Decydują o tym nie tylko względy emocjonalne, ale również powody historyczne i społeczne. Jest to bowiem podstawowa komórka społeczna. Rodzina jest tą wspólnotą osób, która spełnia najkorzystniejsze warunki, aby w niej przyszedł na świat Nowy człowiek i w niej przygotowywał się do samodzielnego i odpowiedzialnego życia.

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym między innymi w ustawie o pomocy społecznej, gdzie jednym z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Wpisuje się także w zadania przeciwdziałania alkoholizmowi zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Natomiast opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Działania określone w niniejszym programie realizowane będą przez Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy Miedzichowo oraz powołane przez Zespół grupy diagnostyczno – pomocowe.

W roku 2018 opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie był realizowany w latach 2018 – 2023, celem głównym było zmniejszenie skali zjawiska przemocy poprzez profilaktykę i szereg działań przeciwdziałających, a także ochrona osób doświadczających przemocy, szkolenia osób pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc, jak również podejmowano działania wobec sprawców przemocy.

Wszystkie te działania były prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny, który rozpoznawał i prowadził wszystkie procedury Niebieskiej Karty. Obsługę organizacyjno techniczną zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzichowie.

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, różnorodne działania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

I. Podstawy Prawne

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ,
- Ustawa z dnia 6 czerwca Kodeks karny,
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1. Definicje przemocy

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domowa jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a/ narażające tę osobę na niebezpieczeństwa utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b/ naruszające jej godność, nieetykalność cielesną i wolność, w tym seksualną,
- c/ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d/ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e/ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Natomiast o znęcaniu się stanowi artykuł 207 Kodeksu karnego:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 m-cy do 5 lat.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 m-cy do 8 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 -2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 lat.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku demoralizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej poprzez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

2. Rodzaje przemocy, formy i cykle

- **Przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotem, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.
- **Przemoc psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucenie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.
- **Przemoc seksualna** – wymuszenie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokajania potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych potrzeb i praktyk seksualnych, seks z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.
- **Przemoc ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia zatrudnienia, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew swojej woli.
- **Zaniedbanie** – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Ofiarami są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni, chociaż coraz częściej w literaturze fachowej spotykamy się ze zjawiskiem przemocy wobec mężczyzn.
- **Cyberprzemoc** – agresja elektroniczna, elektroniczna przemoc rówieśnicza, stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych z wykorzystaniem internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak; sms, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne, w internecie, portale społecznościowe, i inne. Osobę dopuszczającą się takich czynów nazywa się stalkerem.

W cyku przemocy wyróżniamy trzy następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwraca uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej następuje interwencja Policji, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc .

- **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać, to co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza obiecuje poprawę, staje się miły i uczynny. Pozwala uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że **TO** się nigdy nie wydarzy i nie powtórzy się. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli, z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

Takie cykle mogą trwać przez wiele lat. Znajomość ich przebiegu jest niezwykle ważna dla tych, którzy pomagają ofiarom przemocy domowej. Osoby krzywdzone najczęściej poszukują pomocy kiedy wystąpi ostra przemoc lub tuż po akcie przemocy.

Czasem poszukują pomocy w fazie narastania napięcia, gdy zaczynają się bać i czują, że wydarzy się coś strasznego. Natomiast najczęściej wycofują się z kontaktu z osobami pomagającymi, zmieniają zeznania, bronią i usprawiedliwiają zachowania sprawców w fazie miodowego miesiąca. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń w sposobie w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy domowej wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie.

III. Diagnoza do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028.

1. Sytuacja demograficzna

Gmina Miedzichowo to gmina położona w powiecie nowotomyskim otoczona lasami i jeziorami. Tereny pokryte lasami zajmują 70% jej obszaru.

Pod względem geograficznym Gmina Miedzichowo zlokalizowana jest w zachodniej części Wielkopolski w Powiecie Nowotomyskim. Siedziba Gminy znajduje się w Miedzichowie położonym w odległości 19 km. od Nowego Tomyśla i 81 km. od Poznania

Całkowita powierzchnia Gminy to 208 km² w jej skład wchodzi 13 sołectw i 21 miejscowości.

Według danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Miedzichowie liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2023 wynosiła 3880 osób. Liczba mieszkańców gminy Miedzichowo wzrasta.

Taki stan rzeczy spowodowany jest napływem ludności, którzy między innymi chętnie zamieszkują nowoczesne osiedla w miejscowości Bolewice.

2. Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy domowej. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

Bezpośrednią pomocą osobom i rodzinom potrzebującym pomocy zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swych kompetencji i zadań pomoc społeczna:

-diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie że jest dotknięta przemocą,

-udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy

oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą,

- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w zależności od potrzeb, schronienie w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej,

- prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.

3. Policja

Policja prowadzi działania chroniące ofiary przemocy domowej.

Podejmują działania:

- interwencja w sytuacji uzyskania zgłoszenia o przemoc,

- udzielenie ofierze przemocy niezbędnej pomocy,

- rozmowa ze sprawcą przemocy, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się nad osobą najbliższą, lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności, nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny,

- wezwanie sprawcy przemocy do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- zatrzymanie sprawcy przemocy gdy stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego,

- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy,

- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,

- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie przemocy,

- podejmowanie wspólnie z pracownikiem socjalnym, ratownikiem medycznym decyzji o odebraniu dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.

4. Oświata

Jednym z członków Zespołu Interdyscyplinarnego jest przedstawiciel oświaty, w Gminie Miedzichowo są nimi Pedagodzy Szkolni. Rola pedagoga jest niezwykle ważna z uwagi na fakt, że to on może mieć styczność z dzieckiem pochodzącym z rodziny, w której wystąpiła przemoc.

Pedagog prowadzi wnikliwą obserwację dziecka, diagnozuje jego sytuację i potrzeby. Niepokojące zjawiska zgłasza do Zespołu Interdyscyplinarnego. Pedagog udziela także:

- informacji pokrzywdzonemu rodzicowi o różnych możliwościach uzyskania pomocy, wskazuje instytucje pomocowe,

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,

- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeśli wymaga tego sytuacja,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc,

- udziela kompleksowego wsparcia uczniowi oraz rodzicowi, który jest pokrzywdzony,

- rozpoczyna wszelkie działania po otrzymaniu informacji od ucznia o stosowaniu wobec niego przemocy,

- podejmuje także działania na podstawie informacji uzyskanych od świadka lub innego dorosłego, że bezpieczeństwo dziecka w rodzinie jest zagrożone,

-wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.

5. Kurator Sądowy

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołany jest przedstawiciel Sądu w osobie kuratora sądowego.

Kurator zobowiązany jest do monitorowania realizacji zarządzeń sądu /nakaz opuszczenia lokalu, zbliżania się/, może składać do sądu wnioski o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności lub cofnięcie warunkowego zwolnienia. Powiadamia Sąd w ramach swoich obowiązków służbowych o zaistniałej przemoc, podejmuje niezbędne działania, w tym interwencje, które mają na celu przerwanie przemoc i zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemoc.

Kurator jest jedną z osób, które mają szczególny wpływ na przeciwdziałanie i zatrzymanie przemoc, szczególnie u osób które są pod jego nadzorem lub dozorem.

Wspiera i pomaga w ramach zespołu diagnostyczno pomocowego osobie pokrzywdzonej oraz jako kurator podejmuje interwencje wobec sprawcy. Niepodważalna jest jego rola i wpływ na proces zatrzymania przemoc. Kurator sądowy to jedno z najważniejszych ogniw systemu przeciwdziałania przemoc domowej.

6. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

W roku 2023 z pomocy społecznej skorzystało 106 rodzin, w tym 21 rodzin u których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Rodziny te korzystały z różnych form pomocy, w szczególności z posiłków , pomocy finansowej. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodziców oznacza sytuację w której rodzice nie sprawują odpowiedniej opieki nad dziećmi. Są to zaniedbania:

- złe odżywianie, w konsekwencji niedożywienie, spowolniony rozwój fizyczny i psychiczny ,
- niebezpieczeństwa w domu,
- nieodpowiednia higiena osobista, w konsekwencji niesprzyjające skutki zdrowotne,
- nieodpowiednia opieka medyczna, w konsekwencji nieleczone problemy zdrowotne,
- nieodpowiednia opieka w zakresie zdrowia psychicznego, w konsekwencji osiągnięcia w szkole na bardzo niskim poziomie, symptomy psychiatryczne,
- brak wsparcia i zaangażowania emocjonalnego,
- brak rodzicielskiej pomocy, a konsekwencji ryzykowne zachowania seksualne, używanie narkotyków, wagarowanie, stosowanie przemoc,
- brak stymulacji i bodźców poznawczych, w konsekwencji opóźniony rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny, niski poziom osiągnięć w szkole, problemy w zachowaniu i agresja,
- niewłaściwe, niepewne relacje opiekuńcze,
- niestabilna sytuacja życiowa, w konsekwencji niepokój,
- zagrożenia konfliktami i przemocą, w konsekwencji słabe zdrowie psychiczne, objawy stresu pourazowego,
- brak bezpieczeństwa i zagrożenie przemocą w środowisku lokalnym, w konsekwencji problemy z zachowaniem, niska frekwencja szkolna oraz nieprzystosowanie społeczne.

Bezradność jest to brak umiejętności do zaspokajania podstawowych potrzeb swoich i swoich najbliższych.

Problem bezradności opiekuńczo – wychowawczej prowadzi do – rodziny dysfunkcyjnej i rodziny patologicznej.

Rodzina dysfunkcyjna to rodzina, która nie ma wystarczających zasobów, by skutecznie pokonywać kryzysy, bądź gdy nie jest w stanie należycie spełniać swoich funkcji.

Rodzina patologiczna to taka, która funkcjonuje w opozycji do ogólnie społecznych akceptowalnych wartości, a jej członków charakteryzują nieakceptowane społeczne zachowania łamiące normy i wartości oraz będące destrukcyjne, a przez to potępiane społecznie. Należy podkreślić, że również w poprzednich wiekach rodzina nie była jednorodna, a negatywne w skutkach zaniedbywanie czy krzywdzenie dzieci przez rodziny również były faktem.

Omawiana bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych nie jest jedynym problemem występującym w rodzinach, często występuje ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm oraz przemoc.

7. Procedura „Niebieskie Karty”

W oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” podejmowane są w środowisku interwencje wobec rodziny dotkniętej przemocą i nie wymagają one zgody osoby pokrzywdzonej.

Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych i realizowanych głównie przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Przedstawiciele tych podmiotów współpracują ze sobą i przekazują informację o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Celem realizacji procedury jest dobro i bezpieczeństwo osób doznających przemocy, ale także skuteczna współpraca przedstawicieli różnych instytucji, które są zobowiązane do reagowania w przypadku wystąpienia przemocy.

Procedurę rozpoczyna ta służba, która pierwsza powzięła informację o zaistniałej przemoc.

Najważniejszym elementem procedury jest uświadomienie osobie pokrzywdzonej kilku faktów:

- za przemoc odpowiada osoba ją stosująca, ofiara nie ponosi winy,
- nikt nie ma prawa krzywdzić innych, niezależnie od powodów, które go do tego skłoniły,
- prawo chroni każdego, także w jego domu,
- osoby doznające przemocy we własnym domu nie są same – wiele osób i instytucji może i chce zaangażować się w ich ochronę,
- osoby dorosłe odpowiadają za bezpieczeństwo dzieci i innych osób zależnych, chorych, niepełnosprawnych, nawet jeśli same ich nie krzywdzą,

Osoby doświadczające przemocy w bliskich relacjach doznają nie tylko szkód somatycznych /obrażenia/, ale także dotkliwych strat psychicznych, których nie widać gołym okiem – wstydzą się przyznać co je spotkało, mają niską samoocenę, która nie ułatwia im zwrócenia się o pomoc, nie wierzą w możliwość zmiany sytuacji.

Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie / nadużywanie alkoholu. Wielu sprawców przemocy w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Co ważne, uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo, że sprawcy często usprawiedliwiają swoje zachowanie tym, że byli nietrzeźwi.

W roku 2023 założono 10 Niebieskich Kart.

Wszystkie działania są dokumentowane a wszystkie podejmowane działania realizowane były w ścisłej współpracy wszystkich członków.

Zakończenie procedury „Niebieskie Kart” zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” jest możliwe w dwóch przypadkach, wtedy gdy ustała przemoc i został realizowany plan pomocy oraz w przypadku bezzasadności po przeanalizowaniu sytuacji rodziny.

8. Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy są działania profilaktyczne, które będą służyć zwiększaniu wiedzy mieszkańców na temat przemocy, a także metod przeciwdziałania temu zjawisku.

Współczesna profilaktyka rozumiana jest jako ogół działań zmierzających do zmniejszenia prawdopodobieństwa pojawienia się niepożądanych zachowań poprzez upowszechnianie:

- wiedzy na temat przemocy,
- wiedzy na temat zjawisk pokrewnych i wywołujących zjawisko przemocy,
- wiedzy na temat zasad udzielania wsparcia w środowisku osób doświadczających przemocy,

- wiedzy o formach wsparcia w powiecie,
- zapobieganie nawrotom kryzysów u osób, którym udzielono wsparcia,
- ujawnienie i eliminowanie możliwie jak najszybciej wszelkiego rodzaju zachowań przemocowych,
- przeciwdziałanie pogłębianiu się zachowań przemocowych,
- wspieranie klientów dotkniętych przemocą,
- zapobieganie następstwom społecznym wynikającym ze stosowania przemocy.

9. Wnioski

W Gminie Miedzichowo jest wiele działań nakierowanych na pomoc osobom uwięzonym w przemoc.

W szczególności są one realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzichowie, Zespół Interdyscyplinarny, Policję oraz Oświatę.

Konieczne jest nagłaśnianie problematyki przemocy w środowisku lokalnym poprzez publikacje ulotek, plakatów, organizowanie konferencji.

Wszystkie te działania mają prowadzić do zmiany myślenia wśród mieszkańców a także w celu spadku obojętności społecznej na przemoc. Bardzo ważne jest edukowanie młodego pokolenia, poprzez podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy oraz kształtowania postaw i tolerancji wobec innych.

Ważnym aspektem jest prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do rodziców uwięzionych w przemoc.

Skuteczna pomoc jest możliwa tylko przy ścisłej współpracy wszystkich służb, w grupie jest moc i siła, którą można przekazać tym, którzy ją utracili, czyli osobom doświadczającym przemocy. W grupie można zaprojektować skuteczną interwencję wobec sprawcy przemocy, a co najważniejsze ochronić dzieci, które są bezpośrednimi obserwatorami i zarazem ofiarami przemocy domowej.

Rozwój współpracy osób i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy przez organizację spotkań i konferencji. Ważne jest wypracowanie nowych procedur oraz sposobów postępowania grup diagnostyczno – pomocowych, monitorowania sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

IV. Cele Programu

Zapobieganie występowania problemu przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i ochrona osób krzywdzonych.

V. Adresaci Programu

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VI. Realizatorzy Programu

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,

1/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzichowie

2/ Placówki Oświatowe

3/Posterunek Policji w Miedzichowie

4/ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5/ Kurator Sądowy

6/ Inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

VII. Monitorowanie Programu

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania jest prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring Programu, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać istniejące problemy, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany.

Monitorowanie realizacji Programu odbywa się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedkłada sprawozdanie z realizacji programu Radzie Gminy w Miedzichowie do 30 kwietnia każdego roku.

VIII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków Gminy Miedzichowo znajdujących się w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej wynika wprost z art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy.

Program ma stanowić podstawę realizacji wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w gminie oraz ograniczyć jego skutki. Program stanowi plan działań instytucji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia tego zjawiska.

Obowiązujący do tej pory program przeciwdziałania przemocy zakończył się w grudniu 2023r.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest uzasadnione.